

ZAKON O PORESKOM POSTUPKU REPUBLIKE SRPSKE

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se organizacija, nadležnost, prava i obaveze Poreske uprave Republike Srpske, prava i obaveze poreskih obveznika, poreski postupak, plaćanje poreskih obaveza, redovna i prinudna naplata poreskih obaveza, kao i drugi načini prestanka poreskih obaveza, poreska kontrola, postupak po pravnom lijeku i nadzor i prekršaji iz oblasti poreza u Republici Srpskoj.

Definicije

Član 2.

Izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) porez je svaka obaveza plaćanja propisana poreskim propisima koju je poreski obveznik dužan da uplati u korist budžeta Republike Srpske, opština, gradova i fondova, a koja predstavlja nepovratno, prinudno davanje,
- b) sporedno poresko davanje je svaka obaveza plaćanja u korist budžeta Republike Srpske, opština, gradova i fondova proistekla iz obaveze plaćanja poreza, uključujući kamatu na porez, troškove postupka i druga plaćanja koja su propisana poreskim propisima, kao i novčane kazne za prekršaje,
- v) poreska obaveza je obaveza plaćanja poreza dospjelih za plaćanje u rokovoma koji su propisani poreskim propisima,
- g) poreski obveznik je fizičko ili pravno lice, dio pravnog lica ili drugi subjekti koji su u skladu sa poreskim propisima u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika) obavezni da plate porez,
- d) poreski posrednik je lice koje je u skladu sa poreskim propisima, dužno da od bilo kojeg lica obustavom ili na neki drugi način prikuplja i uplati porez,
- đ) predstavnik poreskog obveznika je lice koje je zakonom, opštim aktom ili ugovorom ovlašćeno da vodi dio ili sve poslove poreskog obveznika u vezi sa ispunjavanjem poreskih obaveza,
- e) poreski propisi su propisi koji se odnose na poreze ili kojima se uvodi obaveza plaćanja poreza i sporednih poreskih davanja kao i podzakonski akti doneseni na osnovu poreskih zakona,
- ž) poreska tajna je svaki podatak o poreskom obvezniku sa kojim raspolaže Poreska uprava Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava) koji se može dati drugim licima samo u slučajevima predviđenim ovim zakonom i
- z) knjige i evidencije predstavljaju dokumentaciju o poslovanju, transakcijama, plaćanjima i prihodima i rashodima poreskog obveznika koje se vode u skladu sa poreskim propisima i propisima kojima se uređuje oblast računovodstva.

Primjena Zakona
Član 3.

Na poreski postupak primjenjuju se odredbe ovog zakona, a ako ovim zakonom neko pitanje nije propisano primjenjivaće se odredbe propisa kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Poreska tajna
Član 4.

(1) Poreska uprava dužna je da obezbijedi sigurnost i povjerljivost poreskih informacija i podataka prikupljenih od obveznika koji bi u slučaju otkrivanja mogli da pričine štetu poreskom obvezniku.

(2) Lice zaposleno u Poreskoj upravi dužno je da čuva podatke i informacije dobijene prilikom rada kao službenu tajnu.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana Poreska uprava dužna je dati podatke i informacije koje čuva kao službenu tajnu:

- a) Ministarstvu finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo), te drugim republičkim organima uprave i upravnim organizacijama, i institucijama koje vrše javna ovlašćenja, a koje su dužne da dobijene podatke čuvaju kao službenu tajnu,
- b) nadležnom sudu, nadležnom tužilaštvu i Ministarstvu unutrašnjih poslova radi utvrđivanja odgovornosti za poreske prekršaje i krivična djela iz oblasti poreza,
- v) stranim poreskim vlastima u skladu sa međunarodnim ugovorima i
- g) drugim licima uz pisani pristanak obveznika.

(4) Poreskom tajnom ne smatraju se:

- a) informacije i podaci za koje obveznik u pisanom obliku izjavi da se ne smatraju poreskom tajnom,
- b) informacije i podaci dati u takvom obliku da se ne mogu povezati sa pojedinačnim obveznikom ili se na drugi način ne mogu identifikovati,
- v) ime i identifikacioni broj obveznika,
- g) informacije i podaci koji se mogu koristiti tokom istrage ili postupka u vezi sa krivičnim djelima iz oblasti poreza,
- d) podaci iz Jedinstvenog sistema za potrebe korisnika sistema, a odnose se na djelokrug njihovog rada,
- đ) podaci koji su sadržani u Godišnjem uvjerenju koje izdaje Poreska uprava ako se daju ovlašćenom sindikatu, na njihov zahtjev, u svrhu zaštite prava radnika i
- e) podaci o dospjelom, a neplaćenom dugu poreskih obaveznika ako se daju sredstvima informisanja ili se objavljuju na internet-stranici Poreske uprave u vidu izvještaja o radu.

(5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, Poreska uprava dužna je dati podatke i informacije o stanju poreskih obaveza određenog poreskog obveznika, licu koje dokaže pravni interes, na njegov pisani zahtjev.

(6) Pravni interes postoji kod lica koje je u pravnom odnosu sa poreskim dužnikom i ima određeno potraživanje prema poreskom dužniku, a koje je proizašlo iz tog pravnog odnosa.

II ORGANIZACIJA, NADLEŽNOST, PRAVA I OBAVEZE PORESKE UPRAVE

Organizacija Poreske uprave Član 5.

- (1) Poreska uprava je republička uprava u sastavu Ministarstva.
- (2) Sjedište Poreske uprave je u Banjoj Luci.
- (3) Poreska uprava organizuje se u sjedištu, područnim centrima, područnim jedinicama i privremenim kancelarijama i drugim organizacionim jedinicama uređenim aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Poreskoj upravi.
- (4) Poreskom upravom rukovodi direktor koga postavlja i razrješava Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).

Posebne odredbe o odgovornosti zaposlenih u Poreskoj upravi Član 6.

- (1) Na radnopravni status, kao i plate postavljenih i zaposlenih lica u Poreskoj upravi primjenjuju se propisi kojima se regulišu radni odnosi i plate u republičkim organima uprave.
- (2) Osim težih povreda radnih dužnosti utvrđenih propisom kojim se uređuje radnopravni status državnih službenika i namještenika u republičkim organima uprave, državni službenici i namještenici u Poreskoj upravi odgovorni su i za težu povredu radnih dužnosti, ako:
 - a) odbiju da daju besplatne informacije poreskim obveznicima na njihov zahtjev,
 - b) ne izdaju poresko uvjerenje u propisanom roku, odnosno bez objektivno opravdanog razloga ne donesu rješenje o odbijanju,
 - v) blagovremeno ne ažuriraju podatke koji se unose u poreske evidencije,
 - g) blagovremeno ne preduzmu propisane mjere za naplatu poreskih obaveza,
 - d) u propisanom roku ne dostave obavještenje poreskom obvezniku o postojanju preplate poreskih obaveza i
 - đ) namjerno ili iz krajnje nepažnje pogrešno evidentiraju obavezu poreskog obveznika u poreskim evidencijama.
- (3) Unutrašnju oraganizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u Poreskoj upravi, pravilnikom propisuje direktor Poreske uprave, na koji saglasnost daje Vlada.

Nadležnost Poreske uprave Član 7.

- Poreska uprava nadležna je za:
- a) registraciju i identifikaciju poreskih obveznika,
 - b) utvrđivanje poreske obaveze u skladu sa zakonom,
 - v) vršenje kontrole zakonitosti i pravilnosti primjene poreskih propisa, uključujući obračun i uplatu poreza i kamata,

- g) redovnu i prinudnu naplatu poreza i sporednih poreskih davanja,
- d) kontrolu obračuna bruto plata zaposlenih lica u smislu zakona i odredaba Opšteg kolektivnog ugovora i ostalih ugovora zaključenih na osnovu njega,
- đ) otkrivanje i sprečavanje izvršavanja krivičnih djela i poreskih prekršaja u okviru svoje nadležnosti i podnošenje izvještaja nadležnom tužilaštvu,
- e) vođenje prvostepenog poreskog postupka,
- ž) izricanje zaštitnih mjera i kazni za poreske prekršaje u skladu sa zakonom,
- z) vođenje poreskih evidencija i poreskog knjigovodstva,
- i) vođenje fiskalnog registra nepokretnosti i druge propisane registre,
- j) informisanje i edukaciju poreskih obveznika, na njihov zahtjev, o postojećim porezima, postupcima i uslovima plaćanja poreza, njihovim pravima i obavezama, kao i o poreskim propisima,
- k) izdavanje uvjerenja o podacima o kojima vodi službenu evidenciju,
- l) izradu izvještaja o radu i njihovo objavljivanje na internet-stranici Poreske uprave čiju formu, sadržaj, način i uslove objavljivanja propisuje ministar finansija (u daljem tekstu: ministar) i
- lj) druge poslove u skladu sa zakonom.

Obaveza pružanja stručne pomoći

Član 8.

Republički organi uprave, organizacije, javna preduzeća, ustanove i fondovi dužni su da pruže neophodnu stručnu pomoć Poreskoj upravi radi izvršavanja poreskih propisa.

Međunarodna pravna pomoć u poreskim pitanjima

Član 9.

(1) Poreska uprava ima pravo da u svom radu zatraži i pruži međunarodnu pravnu pomoć.

(2) Pod međunarodnom pravnom pomoći, u smislu ovog zakona, smatra se pravo Poreske uprave da se u rješavanju određenog poreskog predmeta za pomoć obrati inostranom poreskom organu, kao i da tom organu dostavi podatke i dokumentaciju kojima raspolaže o određenom poreskom obvezniku.

(3) Pružanje međunarodne pravne pomoći zasniva se na međunarodnim ugovorima.

(4) Ukoliko nije sklopljen međunarodni ugovor, pravna pomoć se pruža pod uslovima ako:

a) postoji uzajamnost ili

b) dostavljanje podataka ne ugrožava javni poredak i druge interese Republike, da ne postoji opasnost odavanja službene, trgovinske, industrijske, tehnološke ili profesionalne tajne, kao i da davanje podataka neće obvezniku proizvesti štetu nespojivu sa svrhom pravne pomoći.

(5) Prije dostavljanja obavještenja i dokumentacije inostranom poreskom organu, obavještava se lice na koje se navedena obavještenja i dokumentacija odnose.

Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa
Član 10.

(1) Poreska uprava vodi Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa koji predstavlja administrativno-tehnički sistem posredstvom kojeg Poreska uprava vrši registraciju, kontrolu i naplatu doprinosa i prikupljanje podataka od obveznika uplate doprinosa i osiguranika.

(2) Korisnici Jedinstvenog sistema su Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Javni fond za dječju zaštitu Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: korisnici sistema).

(3) Subjekti upisa u Jedinstveni sistem su uplatioci doprinosa i obveznici doprinosa.

(4) Baza podataka Jedinstvenog sistema je jedinstvena evidencija o svim obveznicima uplate doprinosa i obveznicima doprinosa, podacima neophodnim za kontrolu uplate doprinosa i podacima za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog i dobrovoljnog osiguranja.

(5) Jedinstveni sistem sačinjava izvještaje o rizičnim uplatiocima doprinosa i identifikuje one obveznike koji izbjegavaju obavezu uplate, isplaćuju ili prijavljuju manje iznose po osnovu obaveze uplate doprinosa, odnosno ne podnesu prijavu za registraciju u Jedinstveni sistem.

(6) Poreska uprava omogućava nesmetan pristup korisnicima Jedinstvenog sistema bazi podataka Jedinstvenog sistema, prenos i korišćenje podataka iz njihovog djelokruga.

(7) Poreska uprava izdaje obveznicima doprinosa godišnje uvjerenje iz Jedinstvenog sistema koje sadrži podatke o stažu osiguranja, iznosu uplaćenih, odnosno neuplaćenih doprinosa i iznosu primanja najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu, a može ga izdati i po zahtjevu obveznika doprinosa.

(8) Poreska uprava dužna je da trajno čuva dokumentaciju iz Jedinstvenog sistema i održava informacioni sistem koji omogućava pohranjivanje, korišćenje i rekonstrukciju podataka iz baze podataka Jedinstvenog sistema i kada nastupe posljedice više sile, kao i da održava informacioni sistem koji zadovoljava minimalne zahtjeve za funkcionisanje sistema na drugoj lokaciji, a koja je udaljena najmanje 50 kilometara vazdušne linije od primarne lokacije baze podataka i nalazi se na teritoriji Republike.

(9) Način formiranja baze podataka i način kategorizacije rizičnih uplatioca doprinosa i način, uslove i postupak registracije u Jedinstvenom sistemu propisaće pravilnikom ministar na prijedlog direktora Poreske uprave.

Jedinstvena evidencija o prijavljenim i uplaćenim porezima
Član 11.

(1) Poreska uprava vodi Jedinstvenu evidenciju o prijavljenim i uplaćenim porezima.

(2) Jedinstvena evidencija o prijavljenim i uplaćenim porezima je pomoćna knjiga u kojoj se uspostavlja i vodi analitička evidencija obaveza poreskih obveznika.

(3) Pojedinačna evidencija za svakog poreskog obveznika o njegovim ukupnim obavezama i uplatama vrši se na jedinstvenoj kartici poreskog obveznika.

(4) Isprava izdata na osnovu podataka iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima smatra se javnom ispravom.

(5) Poreska uprava vodi evidencije u informacionom sistemu koji je jedinstven.

(6) U okviru svog informacionog sistema, Poreska uprava uređuje i obezbjeđuje tehniku obrade, kodiranje, prenos i iskazivanje podataka.

(7) Knjigovodstveno evidentiranje obaveza poreskih obveznika u Glavnoj knjizi trezora Republike Srpske vrši se na dan bilansiranja, na osnovu izvještaja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima.

Poresko uvjerenje Član 12.

(1) Poreska uprava o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju izdaje uvjerenje u pisanoj formi na osnovu podataka iz Jedinstvene kartice poreskog obveznika.

(2) Poresko uvjerenje izdaje se na osnovu usmenog zahtjeva poreskog obveznika, njegovog zakonskog zastupnika ili punovoćnika, bez odgađanja, a najkasnije u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje uvjerenja.

(3) Ako Poreska uprava odbije zahtjev za izdavanje uvjerenja, donosi o tome posebno rješenje protiv kojeg je dopuštena žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(4) U slučaju da Poreska uprava u roku iz stava 2. ovog člana ne izda uvjerenje, a ne donese rješenje o odbijanju zahtjeva, poreski obveznik ima pravo žalbe Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, kao da je zahtjev odbijen.

Odbor za poreska pitanja Član 13.

(1) Koordinaciju aktivnosti i procesa između nadležnih predstavnika poslovne zajednice (predstavnicu Privredne komore, udruženja poslodavaca) u Republici, reprezentativnog većinskog sindikata, predstavnika penzionera i predstavnika Vlade o pitanjima od značaja za primjenu poreskih zakona i poboljšanje privrednog ambijenta u Republici vrši Odbor za poreska pitanja.

(2) Odbor za poreska pitanja, kao savjetodavno tijelo, imenuje Vlada i sastoji se od jednog predstavnika poslovne zajednice, jednog predstavnika reprezentativnog većinskog sindikata u Republici, jednog predstavnika penzionera u Republici i dva predstavnika Vlade koji su profesionalana lica iz oblasti poreza i poreskog sistema.

(3) Odbor za poreska pitanja razmatra pitanja od značaja za poreski tretman i oporezivanje privrednih subjekata i drugih poreskih obveznika u Republici i daje stručna mišljenja i prijedloge za rješavanje pitanja iz stava 1. ovog člana.

(4) Mandat članova Odbora za poreska pitanja je dvije godine, a uslovi, način i postupak rada propisuje se poslovníkom o radu koji donosi Odbor za poreska pitanja i koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Prava i obaveze poreskih obveznika
Član 14.

Poreski obveznik ima pravo i obavezu da:

- a) se registruje u Poreskoj upravi i da prijavi organizacionoj jedinici u kojoj je registrovan, promjenu adrese, ili promjenu oblika organizovanja privrednog društva, te promjenu drugih podataka u vezi sa upisom u registar kod Poreske uprave,
- b) dobije besplatne primjerke poreskih obrazaca i prijava,
- v) podnosi poreske prijave u obliku, na mjestu i u vrijeme koje je propisano zakonom,
- g) izmiruje svoje obaveze na način i pod uslovima utvrđenim zakonom,
- d) od Poreske uprave dobije besplatne informacije o porezima, kao i o poreskim propisima kojima se regulišu postupci za plaćanje i uslove plaćanja poreskih obaveza,
- đ) izabere način vođenja poslovnih knjiga u skladu sa poreskim propisima, u svrhu obračunavanja i plaćanja poreza, te da vodi knjige i evidencije na način utvrđen poreskim propisima, da osigura čuvanje tih knjiga i evidencija, uključujući prateće evidencije u elektronskom obliku i dokumenta na period od pet godina od dana dospijeca poreske obaveze, odnosno poreske prijave na koji se odnose te knjige i evidencije,
- e) kao pravno lice ili organizacija sa sjedištem u Republici, odnosno kao strano pravno lice ili organizacija koji ostvaruju prihode u Republici u roku od pet dana od dana registracije, obavijesti Poresku upravu o otvaranju ili zatvaranju bilo kojeg računa u banci u zemlji ili inostranstvu,
- ž) zastupa vlastite interese u poreskom postupku, lično ili posredstvom svog predstavnika,
- z) daje objašnjenja Poreskoj upravi o obračunavanju i plaćanju poreza,
- i) bude prisutan tokom svih kontrola u skladu sa zakonom,
- j) stavi na uvid ili dostavi Poreskoj upravi svu dokumentaciju potrebnu za vršenje poreske kontrole,
- k) ne ometa službenike Poreske uprave u obavljanju zakonom utvrđene dužnosti i
- l) druga prava i obaveze utvrđene zakonom.

III PORESKI POSTUPAK

Pojam poreskog postupka
Član 15.

(1) Poreski postupak je upravni postupak koji u prvom stepenu vodi Poreska uprava, a u drugom stepenu Ministarstvo.

(2) Poreski postupak obuhvata:

- a) postupak registracije,
- b) postupak prijavljivanja i utvrđivanja poreskih obaveza,
- v) postupak izdavanja poreskog uvjerenja,

- g) postupak redovne naplate poreskih obaveza,
- d) postupak prinudne naplate poreskih obaveza,
- đ) postupak poreske kontrole,
- e) postupak odgode plaćanja dospjelih poreskih obaveza i
- ž) drugostepeni poreski postupak.

(3) Pored upravnog postupka iz st. 1. i 2. ovog člana Poreska uprava vodi i prekršajni postupak u oblasti poreza.

Pokretanje poreskog postupka i akti Član 16.

(1) Poreski postupak, pokreće se po službenoj dužnosti, odnosno na zahtjev stranke.

(2) Poreski akt je poresko rješenje, zaključak, nalog za poresku kontrolu, zapisnik o poreskoj kontroli i drugi akt kojim se pokreće, dopunjava, mijenja ili dovršava neka radnja u poreskom postupku.

(3) Protiv poreskog rješenja i zaključka donesenog u prvostepenom poreskom postupku dopuštena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja, odnosno zaključka poreskom obvezniku.

Pozivanje Član 17.

(1) Poreska uprava u sprovođenju poreskog postupka može pozvati bilo koje lice radi uzimanja izjave ili da predoči dokumenta ili druge knjige i evidencije potrebne za sprovođenje i izvršavanje poreskih propisa, u svojstvu stranke u postupku, zainteresovanog lica ili bilo kojeg drugog lica za koje Poreska uprava smatra da posjeduje informacije ili dokumentaciju koja je od značaja za taj poreski postupak.

(2) Poziv sadrži oznaku poreskog predmeta, oznaku postupka koji je u toku, vrijeme i mjesto davanja izjave ili stavljanja na uvid dokumenata, te prava i obaveze pozvane stranke, naznačenje u kojem svojstvu se lice poziva, posljedice neodazivanja na poziv, te tačan popis dokumentacije ako se lice poziva da stavi na uvid određenu dokumentaciju.

(3) Poziv će se uručiti licu najmanje pet dana prije dana preduzimanja radnje u postupku zbog kojeg se poziva.

(4) Maloljetnici ili poslovno nesposobna lica, pozivaju se posredstvom zakonskih zastupnika.

(5) Pozvano lice ima pravo da njegov predstavnik učestvuje u postupku davanja izjave i da snimi preduzimanje radnje posredstvom tonskog zapisa na odgovarajućem mediju.

(6) Zapisnik o izjavi sastaviće, potpisati i datirati lice koje vodi postupak, a video ili audio zapis snimljen u toku postupka prilaže se uz zapisnik.

(7) Ako se uredno pozvano lice ne odazove pozivu, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se ne može uredno izvršiti dostavljanje poziva zbog izbjegavanja prijema poziva, Poreska uprava će uz asistenciju službenika Ministarstva unutrašnjih poslova izvršiti njegovo privođenje.

Dostavljanje Član 18.

(1) Poreski akti smatraju se dostavljenim kada se uruče poreskom obvezniku, njegovom zakonskom zastupniku, poreskom punomoćniku ili zastupniku po službenoj dužnosti, a u odnosu na državne organe, privredna društava i druga pravna lica kada se uruče i licu za primanje pismena ili u njegovom odsustvu nekom drugom licu koje je na bilo koji način ovlašćeno da primi pismeno.

(2) Ako je poreski obveznik fizičko lice, odnosno preduzetnik, poreski akti smatraju se dostavljenim i kada se uruče punoljetnom članu domaćinstva, ili licu zaposlenom kod preduzetnika.

(3) Dostavljanje se vrši posredstvom pošte ili dostavljača uz dostavnicu, lično, licima iz stava 1. ovog člana.

(4) Dostavljanje se u smislu ovog zakona smatra urednim i u slučaju da lica iz stava 1. ovog člana odbiju da prime ili potpišu poreske akte, kada lice koje je vršilo dostavljanje o tome sačini službenu zabilješku.

(5) Izuzetno, ako dostavljanje na način iz st. 1. do 3. ovog člana nije moglo biti izvršeno, smatraće se izvršenim, istekom trećeg dana od dana predaje pošti poreskog akta preporučenom pošiljkom, na adresu poreskog obveznika unesenu u prijavu za registraciju ili u posljednju poresku prijavu.

(6) Izuzetno, poreski akti mogu se dostaviti poreskom obvezniku i elektronski, a kao datum dostavljanja smatra se datum naveden u i-mejl povratnici prilikom slanja poreskog akta elektronskim putem.

Dokazivanje Član 19.

(1) Činjenice u poreskom postupku utvrđuju se na osnovu dokaza.

(2) Kao dokazno sredstvo u poreskom postupku mogu se upotrijebiti poreska prijava, poslovne knjige i evidencije, računovodstveni iskazi, poslovna dokumentacija i druge isprave i informacije kojima raspolaže Poreska uprava, koje su prikupljene od poreskog obveznika ili trećih lica, iskaz svjedoka, nalaz i mišljenje vještaka, uviđaj i svako drugo dokazno sredstvo na osnovu kojeg se činjenice mogu utvrditi.

(3) Službeno lice koje vodi poreski postupak samostalno odlučuje koje će se činjenice u postupku utvrđivati i kojim dokaznim sredstvima, vodeći računa o ekonomičnosti i efikasnosti samog postupka.

(4) O izvođenju dokaza sastavlja se zapisnik koji čini sastavni dio zapisnika o poreskoj kontroli.

IV POSTUPAK REGISTRACIJE PORESKIH OBVEZNIKA

Mjesto i način registracije Član 20.

(1) Registraciju poreskih obveznika vrši Poreska uprava.

(2) Obveznici su dužni da se registruju kod Poreske uprave u mjestu, u roku i na način propisan ovim zakonom.

(3) Registracija kod Poreske uprave je istovremeno registracija i u Jedinstveni sistem uplatioca doprinosa.

(4) Prijava za registraciju poreskih obveznika sadrži identifikacioni broj obveznika, glavno mjesto poslovanja obveznika, lokaciju knjiga i evidencija obveznika, kao i druge relevantne informacije, a podnosi se na obrascu za registraciju.

(5) Poreski obveznik – pravno lice i organizacija u prilogu prijave za registraciju dostavlja Poreskoj upravi rješenje o registraciji lica sa priložima, a poreski obveznik – preduzetnik rješenje o registraciji izdato od nadležnog organa kao i druga dokumeta propisana zakonom i podzakonskim aktom.

(6) Uplatioci doprinosa prilikom registracije obveznika doprinosa uz prijavu podnose i dokaze o osnovu nastanka obaveze uplate doprinosa.

(7) Nakon završetka postupka registracije, Poreska uprava obvezniku izdaje potvrdu o registraciji.

(8) Odjavljivanje jedinstvenog identifikacionog broja (JIB) vrši se po zahtjevu poreskog obveznika, a nakon izmirenja utvrđenih poreskih obaveza.

(9) Duplikat potvrde o registraciji izdaje Poreska uprava na zahtjev poreskog obveznika, a pod uslovima bliže određenim aktom iz člana 28. stav 3. ovog zakona.

Jedinstveni identifikacioni broj

Član 21.

Radi identifikacije poreskih obveznika, Poreska uprava u postupku registracije dodjeljuje jedinstveni identifikacioni broj poreskim obveznicima (JIB).

Obveznici JIB-a

Član 22.

(1) JIB poreskog obveznika, obavezna su da imaju sljedeća lica:

- a) pravno lice ili drugi subjekt sa sjedištem u Republici,
- b) strano pravno lice ili drugi subjekt koji ostvaruje prihode u Republici,
- v) fizičko lice koje nema prebivalište ili boravište u Republici, a ostvaruje prihode u Republici,
- g) fizičko lice – preduzetnik,
- d) poslovna jedinica stranog pravnog lica u Republici i
- đ) poslovne jedinice pravnih lica sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu.

(2) Pod poslovnom jedinicom stranog pravnog lica podrazumijeva se poslovna jedinica definisana odredbama propisa kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.

(3) Na poslovnu jedinicu iz stava 2. ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na pravna lica, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(4) Fizičko lice koje ima prebivalište u Republici i koje je obveznik poreskih obaveza registruje se u Poreskoj upravi sa jedinstvenim matičnim brojem građana, ili mu Poreska uprava dodjeljuje lični identifikacioni broj (u daljem tekstu: LIB).

Obaveza unošenja JIB-a
Član 23.

(1) Lice koje je na osnovu poreskih propisa dužno da poreskom organu podnese prijavu, izjavu ili drugi dokument, unijeće u tu prijavu, izjavu ili drugi dokument, identifikacioni broj obveznika.

(2) Ako nije drugačije uređeno poreskim propisima, identifikacioni broj obveznika biće jedinstven i jedini broj tog obveznika za sve poreze i sporedna poreska davanja.

Poslovne jedinice, predstavništva, glavna mjesta poslovanja
Član 24.

(1) Pravno lice, drugi subjekt ili preduzetnik iz Republike čije se glavno mjesto poslovanja nalazi u Republici, registruju se kod organizacione jedinice Poreske uprave na čijoj se teritoriji nalazi lokacija tog glavnog mjesta poslovanja.

(2) Glavno mjesto poslovanja u smislu stava 1. ovog člana je ono mjesto poslovanja koje sam poreski obveznik odredi kao glavno mjesto poslovanja.

(3) Pravno lice ili drugi subjekt iz Republike čije se glavno mjesto poslovanja nalazi izvan Republike registruje se u sjedištu Poreske uprave.

(4) Posebna organizaciona jedinica pravnog lica ili drugog subjekta iz Republike registruje se kod organizacione jedinice Poreske uprave na čijoj teritoriji se nalazi lokacija glavnog mjesta poslovanja te posebne organizacione jedinice.

(5) Predstavništvo stranog pravnog lica ili drugog subjekta u Republici registruje se kod organizacione jedinice Poreske uprave na čijoj teritoriji se nalazi lokacija glavnog mjesta poslovanja tog predstavništva.

Prijava za registraciju
Član 25.

(1) Prijava za registraciju obveznika iz člana 20. ovog zakona podnosi se Poreskoj upravi u roku od osam dana od dana registracije kod organa nadležnih za registraciju pravnog lica, drugog subjekta, odnosno preduzetnika.

(2) Ako obveznik ne podnese prijavu za registraciju u roku iz stava 1. ovog člana, Poreska uprava će izvršiti registraciju po službenoj dužnosti, ako ima saznanje da je nastala obaveza registracije.

(3) Ako obveznik iz člana 24. ovog zakona promijeni svoje glavno mjesto poslovanja, vlasničku strukturu, izvrši statusnu promjenu ili promjenu pravne forme, obavezan je da u roku od osam dana o tome pisano obavijesti Poresku upravu.

(4) Ako obveznik iz člana 24. ovog zakona promijeni svoje glavno mjesto poslovanja, a novo glavno mjesto poslovanja je u nadležnosti druge organizacione jedinice Poreske uprave, dužan je da u roku od osam dana o tome obavijesti Poresku upravu, a organizaciona jedinica Poreske uprave će po službenoj dužnosti izvršiti registraciju kod organizacione jedinice u novom mjestu glavnog poslovanja poreskog obveznika.

Prijava za registraciju u Jedinostveni sistem
Član 26.

(1) Prijavu za registraciju zaposlenog u Jedinostveni sistem podnosi poslodavac u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa.

(2) Dobrovoljni uplatilac doprinosa registruje se kod Poreske uprave prema mjestu prebivališta u roku od osam dana od dana početka osiguranja.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prijavu za registraciju u Jedinostveni sistem može podnijeti obveznik doprinosa, zaposleno lice, ako po isteku roka iz stava 1. ovog člana to ne izvrši poslodavac na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Odjava poreskog obveznika
Član 27.

(1) Poreska uprava odjavljuje poreskog obveznika na njegov zahtjev, nakon izvršene poreske kontrole i nakon što utvrdi da su izmirene sve poreske obaveze tog poreskog obveznika.

(2) Postupak poreske kontrole iz stava 1. ovog člana mora biti počeo najkasnije u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva za odjavu poreskog obveznika.

(3) Poreska uprava odjavljuje obveznika doprinosa na osnovu prijave uplatioca doprinosa, nakon što utvrdi da su za tog obveznika doprinosa u cijelosti izmirene sve obaveze po osnovu doprinosa.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana Poreska uprava odjavljuje obveznika doprinosa iz Jedinostvenog sistema po službenoj dužnosti ili na njegov zahtjev u sljedećim slučajevima:

a) kada je uplatilac doprinosa prestao da posluje na osnovu rješenja nadležnog organa, a nije podnio prijavu o odjavljivanju i

b) na lični zahtjev obveznika doprinosa kada za to ima opravdan pravni interes koji je u skladu sa zakonom, bez obzira da li je uplatilac doprinosa izmirio obaveze po osnovu doprinosa za tog obveznika.

Obaveza dostavljanja podataka
Član 28.

(1) Sud, organ lokalne samouprave ili drugi organ nadležan za upis u odgovarajući registar lica koja obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost, dužni su da u roku do pet dana od dana izvršenog upisa, promjene, ponovnog upisa, dostave Poreskoj upravi obavještenje o upisu u registar, brisanju, odnosno upisu bilo koje promjene u registar.

(2) Organ uprave koji vodi evidencije o prebivalištu, boravištu ili rođenju ili smrti fizičkog lica dužan je da u roku od pet radnih dana od dana prijave ili odjave prebivališta, odnosno boravišta, ili smrti o tome obavijesti Poresku upravu.

(3) Uslove o načinu i postupku identifikacije i registracije poreskih obveznika, kao i obrasce za registraciju, propisuje pravilnikom ministar na prijedlog direktora Poreske uprave.

Otvaranje računa za poreskog obveznika
Član 29.

Banka ili druga organizacija za platni promet (u daljem tekstu: banka) može otvoriti račun za poreskog obveznika pravno lice, dio pravnog lica ili preduzetnika, samo ako poreski obveznik dostavi potvrdu o registraciji od Poreske uprave.

V POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA I UTVRĐIVANJA PORESKIH OBAVEZA

Pojam i podnošenje poreske prijave
Član 30.

(1) Poreska prijava je izvještaj poreskog obveznika Poreskoj upravi o ostvarenim prihodima, izvršenim rashodima, dobiti, imovini i drugim činjenicama i aktima bitnim za utvrđivanje poreske obaveze.

(2) Poreska prijava podnosi se na propisanom obrascu u roku utvrđenom propisima kojima se uređuje obaveza plaćanja određene vrste poreza organizacionoj jedinici Poreske uprave kod koje je poreski obveznik registrovan.

(3) Poresku prijavu potpisuje poreski obveznik, njegov zakonski zastupnik ili punomoćnik, a ako je poresku prijavu ili njen dio pripremila drugo stručno lice i to lice potpisuje poresku prijavu i unosi svoj identifikacioni broj.

(4) Poreska prijava podnosi se u propisanom roku, neposredno, poštom ili u elektronskom obliku, na način koji propisuje pravilnikom direktor Poreske uprave uz saglasnost ministra.

(5) U slučaju da se poreska prijava podnosi poštom, dan predaje pošti preporučenom pošiljkom smatra se danom podnošenja poreske prijave Poreskoj upravi.

Produženje roka za podnošenje poreske prijave
Član 31.

(1) Poreska uprava može poreskom obvezniku, na njegov pisani zahtjev, podnesen prije isteka roka za podnošenje poreske prijave, odobriti produženje roka za podnošenje iz opravdanih razloga (bolest, odsustvovanje iz zemlje, nesrećni slučaj, elementarna nepogoda većih razmjera i slično), dok ti razlozi ne prestanu, a najduže do tri mjeseca od dana isteka zakonskog roka za podnošenje poreske prijave.

(2) O zahtjevu za produženje roka za podnošenje poreske prijave odlučuje Poreska uprava u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva.

(3) Produženje roka za podnošenje poreske prijave ne utiče na datum dospijeca za plaćanje poreske obaveze.

Izmjena poreske prijave
Član 32.

Poreski obveznik može izmijeniti prethodno podnesenu poresku prijavu radi otklanjanja greške ili propusta u podnesenoj prijavi najkasnije do isteka godine u kojoj se prijava podnosi.

Posebne prijave Član 33.

(1) Obavještajna prijava je izvještaj koji je poreski obveznik obavezan da podnese Poreskoj upravi u kojem daje informacije o plaćanju poreza ili druge informacije potrebne za izvršavanje poreskih propisa, a uslovi i način podnošenja propisuju se poreskim propisima.

(2) Poreska prijava za porez po odbitku je izvještaj koji poreski posrednik podnosi Poreskoj upravi, u kojoj su sadržane informacije o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku.

(3) Kopiju prijave iz stava 2. ovog člana poreski posrednik dostavlja licu od čijih se prihoda porezi odbijaju i naplaćuju.

(4) Prijave iz st. 1. i 2. poreski obveznik može izmijeniti i poslije isteka roka za njihovo podnošenje radi otklanjanja greške ili propusta u podnesenoj prijavi.

Dospjelost i izmirenje poreske obaveze Član 34.

(1) Poreska obaveza smatra se dospjelom na dan utvrđen poreskim propisima.

(2) Poresku obavezu izmiruje neposredno poreski obveznik, osim u slučaju kada je ovim zakonom ili drugim poreskim propisima određeno da je drugo lice odgovorno za ispunjenje poreske obaveze poreskog obveznika.

(3) Poreska obaveza izmiruje se na način i po postupku koji je propisan ovim zakonom, a izmirenjem poreske obaveze ta obaveza se gasi.

(4) Odredbe o poreskoj obavezi primjenjuju se i na sporedna poreska davanja, osim ako je ovim zakonom drugačije propisano.

(5) Poresku obavezu može izmiriti i treće lice umjesto poreskog obveznika.

Izmirenje obaveze od poreskog posrednika Član 35.

Poreska obaveza poreskog obveznika koju je u skladu sa poreskim propisima obavezan da plati poreski posrednik, jeste obaveza poreskog posrednika od trenutka kada je naplati od obveznika.

Odgovornost pravnog sljednika Član 36.

(1) Poresku obavezu pravnog lica ili drugog subjekta koje se gasi kao posljedica statusnih promjena ispunjava njegov pravni nasljednik u skladu sa propisima kojima se uređuje rad privrednih društva.

(2) Rok za izmirenje poreske obaveze pravnog lica koje se gasi kao posljedica statusnih promjena ne mijenja se kada je ispunjenje te obaveze prešlo na pravnog nasljednika.

(3) Promjena pravne forme pravnog lica ne utiče na ispunjenje poreske obaveze.

Odgovornost nasljednika Član 37.

(1) Poresku obavezu umrlog lica (ostavioca) izmiruju nasljednici do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

(2) U slučaju da postoji više nasljednika, oni odgovaraju solidarno za dugove ostavioca i to svaki do visine vrijednosti svog nasljednog dijela.

(3) Ako naslijeđena imovina nije dovoljna, za izmirenje cjelokupnog iznosa poreske obaveze ostavioca, neizmireni iznos poreske obaveze se otpisuje.

Povezana lica Član 38.

Povezano lice je lice koje je u odnosu na poreskog obveznika povezano u smislu poreskog ili drugog propisa, i koje odgovara za obaveze tog poreskog obveznika u slučajevima gdje je utvrđeno da se poreska obaveza ne može naplatiti od poreskog obveznika ni na koji zakonom propisan način.

Utvrđivanje poreske obaveze Član 39.

(1) Poreska obaveza utvrđena je evidentiranjem poreske obaveze poreskog obveznika u evidenciji Poreske uprave, nakon prijema poreske prijave od poreskog obveznika u kojoj je obveznik iskazao svoju poresku obavezu.

(2) Poreska prijava iz stava 1. ovog člana postaje izvršna isprava, istekom zakonskog roka za plaćanje njome prijavljene poreske obaveze.

(3) Utvrđivanje poreske obaveze je radnja kojom se konstatuje postojanje pojedinačne poreske obaveze, poreski obveznik, poreska osnovica i iznos poreske obaveze.

(4) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, Poreska uprava vrši evidentiranje poreske obaveze nakon donošenja rješenja za plaćanje poreske obaveze.

(5) Na osnovu izvršne isprave iz stava 2. ovog člana, Poreska uprava po službenoj dužnosti pokreće i vodi postupak prinudne naplate u skladu sa odredbama ovog zakona.

Rješenje o plaćanju poreske obaveze Član 40.

(1) Rješenjem o plaćanju poreskih obaveza nakon izvršene poreske kontrole Poreska uprava utvrđuje poresku obavezu i nalaže poreskom obvezniku da plati utvrđenu poresku obavezu u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana ne donosi se za obaveze prijavljene u smislu člana 39. st. 1. i 2. ovog zakona.

(3) Ako dva ili više lica solidarno odgovaraju za obavezu, onda se rješenje za plaćanje poreske obaveze donosi za svako od njih, a plaćanje cjelokupne obaveze može vršiti bilo koje od njih.

Prestanak poreske obaveze
Član 41.

(1) Poreska obaveza prestaje:

- a) izmirenjem – plaćanjem ili davanjem umjesto plaćanja u skladu sa zakonom,
- b) naplatom poreza,
- v) zastarjelošću prava na utvrđivanje i naplatu poreske obaveze,
- g) otpisom poreza i
- d) na drugi način propisan zakonom.

(2) Uplata poreza i sporednih poreskih davanja vrši se na propisane uplatne račune i prema propisima ministra.

VI POSTUPAK PLAĆANJA PORESKIH OBAVEZA

Naplata poreza
Član 42.

(1) Naplata poreza je u smislu ovog zakona redovna naplata i prinudna naplata.

(2) Redovna naplata poreza podrazumijeva plaćanje poreske obaveze u propisanom roku ili u roku naloženom rješenjem za plaćanje.

(3) Prinudna naplata preduzima se nakon isteka zakonskog roka za plaćanje prijavljenih poreskih obaveza ili istekom roka za plaćanje utvrđenog izvršnim rješenjem iz člana 40. ovog zakona.

(4) Odredbe o naplati poreza primjenjuju se i na naplatu sporednih poreskih davanja.

Način plaćanja poreskih obaveza
Član 43.

(1) Plaćanje poreske obaveze vrši se posredstvom banke na propisane uplatne račune javnih prihoda, u rokovima propisanim poreskim propisima.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana izmirenje poreske obaveze može se izvršiti:

- a) kupovinom taksenih markica ili drugih vrijednosnih papira u kojima je sadržana poreska obaveza,
- b) kompenzacijom, u skladu sa poreskim propisima,
- v) konverzijom poreskog duga u akcije privrednog društva, u skladu sa posebnim zakonom,
- g) prenosom oduzete imovine na Republiku nakon sprovedenog postupka prinudne naplate i
- d) na drugi propisani način.

Dan plaćanja poreskih obaveza
Član 44.

(1) Danom plaćanja obaveze smatra se dan kada je uplata obaveze primljena na odgovarajući račun.

(2) Danom plaćanja obaveze obveznika smatra se i dan kada je banka od obveznika primila nalog za prenos sredstava sa računa obveznika na odgovarajući račun, pod uslovom da postoje dovoljna sredstva na računu obveznika, a banka je ovlašćena da prenese sredstva na odgovarajuće račune.

(3) Banka će izvršiti nalog lica za prenos sredstava u svrhu plaćanja obaveza sve dok postoji dovoljno sredstava na računu tog lica, u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima.

(4) Nalog za prenos kojim se nalaže plaćanje obaveze banka je dužna da izvrši u roku od jednog radnog dana od dana prijema naloga za prenos sredstava.

Redoslijed plaćanja poreskih obaveza
Član 45.

(1) Poreski obveznik prilikom uplate određuje koju vrstu poreske obaveze ili sporednog poreskog davanja plaća, bez naznačavanja perioda za koji se plaća obaveza.

(2) Raspored uplaćenog iznosa vrši se redoslijedom, prvo iznos poreza prema roku dospijeća za plaćanje počev od najranije dospjele obaveze za plaćanje, a zatim kamata na iznos poreske obaveze.

(3) U postupku prinudne naplate raspored naplaćenog iznosa vrši se redoslijedom: troškovi postupka, doprinosi, glavni dug i iznos kamate.

Privremeno obezbjeđenje naplate poreskih obaveza
Član 46.

(1) Radi obezbjeđenja naplate poreske obaveze čije je postojanje učinjeno vjerovatnim, a postoji opasnost da poreski obveznik ostujeti, odnosno oteža njenu naplatu, Poreska uprava može zaključkom ustanoviti privremene mjere za obezbjeđenje naplate.

(2) Zaključak iz stava 1. ovog člana sadrži i obrazloženje zbog čega Poreska uprava smatra da postoji opasnost da poreski obveznik osujeti naplatu nedospjele poreske obaveze, a postaje izvršan dostavljanjem poreskom obvezniku.

(3) Mjere obezbjeđenja u smislu ovog zakona su:

a) zabrana raspolaganja pokretnim stvarima koja se izvršava dostavljanjem zaključka o određivanju mjere obezbjeđenja organu nadležnom za vođenje registra pokretnih stvari, radi upisa zabrane u odgovarajući registar pokretnih stvari,

b) zabrana raspolaganja nepokretnostima koja se izvršava dostavljanjem zaključka o određivanju mjere obezbjeđenja organu nadležnom za vođenje registra nepokretnosti radi upisa zabilježbe u odgovarajući registar nepokretnosti i

v) blokada transakcionog računa poreskog obveznika koja se izvršava slanjem banci zaključka o određivanju mjere obezbjeđenja, koja se izvršava na način opisan u zaključku.

VII REDOVNA NAPLATA PORESKE OBAVEZE

Opomena za plaćanje Član 47.

(1) Poreska uprava će poreskom obvezniku koji u cijelosti ili djelimično nije prijavio ili nakon dospelosti nije izmirio poresku obavezu, dostaviti opomenu o vrsti i iznosu dospjele poreske obaveze ili sporednog poreskog davanja, kojom ga opominje da prijavi neprijavljenu ili izmiri poresku obavezu dospjelu za plaćanje.

(2) Opomena iz stava 1. ovog člana dostavlja se poštom, elektronskom poštom ili telefonom, a ako se dostavlja posredstvom telefona, službeno lice Poreske uprave o tome sastavlja službenu zabilješku i ulaže je u spis predmeta.

Odgoda plaćanja dospjelih poreskih obaveza Član 48.

(1) Plaćanje dospjele poreske obaveze može se odgoditi u cijelosti ili djelimično poreskom obvezniku pod uslovom da plaćanje te poreske obaveze na dan dospelosti može dovesti poreskog obveznika u tešku materijalnu situaciju, a uz ispunjenje ostalih uslova propisanih ovim zakonom i podzakonskim aktom.

(2) O odgađanju plaćanja poreskog duga, uz ispunjenje uslova iz stava 1. ovog člana, na osnovu pisanog i obrazloženog zahtjeva poreskog obveznika odlučuje ministar rješenjem.

(3) Zahtjev za odgađanje plaćanja poreskih obaveza u smislu ovog zakona može se podnijeti najkasnije 30 dana od dana dostavljanja rješenja za plaćanje poreskih obaveza ili od dana dospelosti za plaćanje prijavljene poreske obaveze.

(4) Rješenjem iz stava 2. ovog člana može se odobriti jednokratno odgađanje ili plaćanje poreskog duga na rate na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktima.

(5) Rješenje iz stava 2. ovog člana mora da sadrži obrazložene razloge zbog kojih se odgađanje odobrava.

(6) Odgađanje plaćanja poreskog duga može se odobriti poreskom obvezniku ukoliko uz ispunjenje svih propisanih uslova, izmiri dospjele pojedinačne obaveze po osnovu doprinosa za zaposlene kojima u periodu trajanja odgode dospijeva neko od prava iz penzijskog i socijalnog osiguranja.

(7) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana o zahtjevu za odgađanje plaćanja poreskih obaveza za poreski dug koji nije veći od 5.000 KM, odlučuje direktor Poreske uprave, pod uslovima i na način koji Vlada propisuje uredbom.

(8) U slučaju da se zahtjev odnosi na jednokratno odgađanje plaćanja poreske obaveze, odgađanje se može odobriti na period najduže do godinu dana od dana

izvršnosti rješenja za plaćanje i ne može se odobravati više puta istom poreskom obvezniku za istu porešku obavezu.

(9) Ako se odgađanje odnosi na periodično plaćanje, ne može se odobriti na period duži od tri godine (36 rata) od dana izvršnosti rješenja za plaćanje.

(10) Poreska uprava prati izvršenje rješenja o odobrenju i o tome obavještava Ministarstvo.

(11) Uslove i način odgađanja plaćanja dospelje poreske obaveze propisuje Vlada uredbom, na prijedlog Ministarstva.

Sredstva obezbjeđenja odgode plaćanja dospeljih poreskih obaveza

Član 49.

(1) U postupku odlučivanja o odgađanju plaćanja poreskog duga iz člana 48. ovog zakona, od poreskog obveznika se zahtijeva davanje sredstva obezbjeđenja, čija vrijednost ne može biti manja od iznosa poreske obaveze čije se plaćanje odgađa.

(2) Sredstva obezbjeđenja iz stava 1. ovog člana mogu biti:

- a) hipoteka na nepokretnosti poreskog obveznika ili hipoteka trećeg lica,
- b) zaloga na pokretnim stvarima poreskog obveznika ili zaloga trećeg lica,
- v) neopoziva bankarska garancija i
- g) jemstvo drugog lica koje je vlasnik imovine čija vrijednost ne može biti manja od dvostrukog iznosa poreskog duga čija se naplata obezbjeđuje, a koje se uspostavlja u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast obligacija.

Ukidanje odgode plaćanja dospeljih poreskih obaveza

Član 50.

(1) Ako se poreski obveznik ne pridržava uslova i rokova iz rješenja o odgađanju plaćanja poreskih obaveza, ministar, odnosno direktor Poreske uprave po službenoj dužnosti ukida to rješenje.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana Poreska uprava će kontrolišući efikasnost naplate, neplaćene poreske obaveze naplatiti iz:

- a) iz sredstava obezbjeđenja ili
- b) u postupku prinudne naplate.

(3) Poreski obveznik kojem je ukinuto rješenje u smislu stava 1. ovog člana, nema pravo da ponovo podnese zahtjev za odgađanje plaćanja istog poreskog duga.

Poreska kamata

Član 51.

(1) Na iznos poreske obaveze koja nije plaćena u propisanom roku, poreski obveznik je dužan da plati kamatu koja se obračunava po stopi od 0,04% dnevno, uključujući i obaveze za koje je odobreno odgađanje izmirenja u smislu čl. 48. i 49. ovog zakona.

(2) Kamata se obračunava od narednog dana od dana dospjeća do dana izmirenja poreske obaveze, a na iznos preplate, od dana isteka roka za njen povrat.

(3) Poreska uprava je dužna da obračuna kamatu u svim aktima kojima se nalaže plaćanje poreskih obaveza, uključujući i kamatu do konačnog roka uplate određenog rješenjem o odgađanju plaćanja dospjelih poreskih obaveza.

Pozitivna kamata

Član 52.

(1) U slučaju kad je Poreska uprava dužna da izvrši povrat preplaćene obaveze, obračunaće i platiti kamatu poreskom obvezniku u skladu sa članom 51. stav 1. ovog zakona za period od isteka 30 dana od predaje zahtjeva za povrat preplate do dana uplate povrata.

(2) Poreske uplate izvršene unaprijed kao i obaveze koje obustavljaju poreski posrednici ne smatraju se plaćenim prije dana dospijeca obaveze za koju je plaćanje izvršeno.

(3) Preplata obaveze koja se koristi za plaćanje druge obaveze smatra se da je vraćena na dan dospijeca one obaveze za čije plaćanje se koristi.

Obezbjedenje potraživanja – zakonska hipoteka

Član 53.

(1) U slučaju da poreski obveznik ne plati poresku obavezu istekom zakonskog roka za plaćanje prijavljenih obaveza ili u roku određenom u izvršnom rješenju o utvrđivanju obaveze, Poreska uprava pokreće postupak uspostavljanja zakonske hipoteke na nepokretnostima obveznika u korist Poreske uprave radi obezbjedenja naplate obaveza istekom roka za plaćanje poreskih obaveza.

(2) Zakonska hipoteka zasniva se danom uknjižbe u registru nepokretnosti i briše se nakon izmirenja isplaćenih poreskih obaveza.

(3) Poreska uprava ima pravo i obavezu da sudskim putem naplati poreske obaveze iz vrijednosti nepokretnosti na kojoj je uknjižena hipoteka.

(4) Poreska uprava prikuplja po službenoj dužnosti sve relevantne informacije o postojanju imovine na kojoj se može uspostaviti založno pravo, odnosno hipoteka dostavljanjem zahtjeva za dostavljanje podataka nadležnim organima i organizacijama koje vode javne registre o imovini poreskih obveznika, te vršenjem popisa imovine ako je to neophodno, u skladu sa ovim zakonom.

VIII PRINUDNA NAPLATA PORESKE OBAVEZE

Pojam i pokretanje postupka prinudne naplate

Član 54.

(1) Postupak prinudne naplate poreskih obaveza, Poreska uprava pokreće po službenoj dužnosti istekom roka za plaćanje prijavljenih poreskih obaveza ili istekom roka za plaćanje iz izvršnog rješenja o utvrđivanju poreskih obaveza.

(2) Poreska uprava vrši prinudnu naplatu svih poreza i sporednih poreskih davanja za čiju naplatu je nadležna u smislu poreskih propisa, kao i prinudnu naplatu na osnovu

izvršnog akta drugog organa ako je zakonom na osnovu kojeg je taj akt donesen propisano da Poreska uprava sprovodi postupak prinudne naplate.

(3) Postupak prinudne naplate sprovodi Poreska uprava u skladu sa odredbama ovog zakona, i na njemu zasnovanih podzakonih propisa.

(4) Poreska uprava donosi rješenje o prinudnoj naplati.

(5) Rješenje iz stava 4. ovog člana, osim podataka propisanih Zakonom o opštem upravnom postupku, sadrži osnov poreskog duga, iznos neizmirene poreske obaveze sa obračunatom kamatom od dana dospijeća poreske obaveze za plaćanje, do dana donošenja rješenja, i iznos troškova postupka, odnosno sadrži iznos novčane kazne koja se prinudno naplaćuje i iznos troškova postupka.

(6) Protiv rješenja o prinudnoj naplati poreza može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(7) Poreska uprava neće donijeti rješenje o prinudnoj naplati ako je poreski obveznik podnio zahtjev za odgađanje plaćanja poreske obaveze u smislu člana 48. ovog zakona, dok se ne odluči o tom zahtjevu.

Prekid postupka prinudne naplate

Član 55.

(1) Postupak prinudne naplate prekida se ako se pokrene stečajni ili likvidacioni postupak protiv poreskog obveznika.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana Poreska uprava donosi zaključak o prekidu postupka prinudne naplate.

Obustavljanje postupka prinudne naplate

Član 56.

(1) Postupak prinudne naplate obustavlja se ako:

a) rješenje za plaćanje poreza koje se prinudno izvršava ili rješenje o prinudnoj naplati budu poništeni ili rješenje za plaćanje poreza bude zamijenjeno novim rješenjem,

b) poreski obveznik naknadno plati dugovanu obavezu, uključujući nastale troškove iz člana 59. stav 1. ovog zakona i

v) se poreskom obvezniku odobri odgađanje plaćanja poreskih obaveza u smislu člana 48. ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana Poreska uprava donosi zaključak o obustavi postupka prinudne naplate.

Izuzete zbog neisplativosti

Član 57.

(1) Prinudna naplata se neće vršiti na onim predmetima prinudne naplate ako su troškovi prinudne naplate veći od vrijednosti predmeta prinudne naplate.

(2) Prinudna naplata se vrši u onoj mjeri potrebnoj za namirenje cjelokupnog iznosa poreske obaveze.

Izuzete predmeta u prinudnoj naplati
Član 58.

Predmet prinudne naplate ne mogu biti stvari i primanja fizičkih lica, izuzeti od izvršenja u skladu sa popisom kojim se uređuje izvršni postupak.

Troškovi postupka prinudne naplate
Član 59.

(1) Troškovi prinudne naplate padaju na teret poreskog obveznika, i utvrđuju se u visini od 5% od iznosa poreske obaveze koja se u postupku naplaćuje.

(2) Ako poreski obveznik plati poresku obavezu nakon počinjanja postupka prinudne naplate, ne oslobađa se plaćanja troškova prinudne naplate iz stava 1. ovog člana.

(3) Troškovi prinudne naplate uplaćuju se na račun prinudne naplate koji vodi Poreska uprava.

Sredstva i predmeti prinudne naplate
Član 60.

Prinudna naplata poreskih obaveza sprovodi se protiv poreskog obveznika na pojedinim predmetima izvršenja na način, odnosno sredstvima izvršenja:

- a) na novčanim sredstvima – gotovini, pljenidbom, odnosno oduzimanjem od poreskog obveznika novčanih sredstava – gotovine,
- b) na novčanim sredstvima na računima, prenosom novčanih sredstava sa računa poreskog obveznika na račun prinudne naplate i obavezivanjem banke kod koje se vode računi poreskog obveznika da taj prenos izvrši,
- v) na novčanim potraživanjima poreskog obveznika, uključujući i potraživanje plate, penzije i drugog ličnog primanja, određivanjem prenosa novčanog potraživanja poreskog obveznika od njegovog dužnika i obavezivanjem obveznikovog dužnika da preneseno potraživanje uplati na račun prinudne naplate,
- g) na hartijama od vrijednosti, pljenidbom hartija od vrijednosti, te obavezivanjem organizacije koja njima upravlja da ih proda pod najboljim uslovima na tržištu i da iznos ostvaren prodajom, po odbitku provizije i troškova prodaje, uplati na račun prinudne naplate,
- d) na svim pokretnim stvarima poreskog obveznika, pljenidbom, odnosno oduzimanjem od poreskog obveznika pokretnih stvari i njihovom prodajom, odnosno prenosom prava svojine na stvari na Republiku,
- đ) na nenovčanim potraživanjima poreskog obveznika (potraživanje robe, opreme, drugih pokretnih stvari) određivanjem prenosa nenovčanog potraživanja poreskog obveznika od njegovog dužnika i obavezivanjem obveznikovog dužnika da preneseno potraživanje ispuni Poreskoj upravi, odnosno da potraživanu robu i druge stvari isporuči donosiocu rješenja o prenosu potraživanja,

- e) na nepokretnostima, uknjižbom založnog prava (hipoteke) na nepokretnostima poreskog obveznika, podnošenjem nadležnom sudu prijedloga za izvršenje prodajom nepokretnosti i uplatom novčanog iznosa dobijenog prodajom nepokretnosti na odgovarajući račun prinudne naplate i
- ž) na drugim imovinskim pravima poreskog obveznika, pljenidbom i unovčenjem.

Prinudno izvršenje preplaćenih poreskih obaveza Član 61.

(1) Poreska uprava je ovlaštena i za prinudno izvršenje rješenja o odobravanju povrata preplate poreskim obveznicima kada poreski povjerioci, odnosno korisnici javnih prihoda koji su dužni da iz svojih sredstava izvrše povrat preplate ne postupe po izvršnom rješenju Poreske uprave o odobravanju povrata preplate.

(2) Izvršenje iz stava 1. ovog člana sprovodi se na novčanim sredstvima obveznika povrata preplate na računu kod banke prenosom odgovarajućeg iznosa na račun poreskog obveznika kome je odobren povrat preplate obaveze i obavezivanjem banke da taj prenos izvrši.

Pravo trećeg lica u postupku prinudne naplate Član 62.

(1) Treće lice koje tvrdi da ima pravo svojine ili založno pravo na svim ili pojedinim zaplijenjenim pokretnim stvarima može podnijeti Poreskoj upravi zahtjev da se te stvari izuzumu iz predmeta prinudne naplate.

(2) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana treće lice dužno je da priloži i dokaze o svom pravu na stvarima za koje traži da se izuzumu iz predmeta prinudne naplate.

(3) Zahtjev iz stava 1. ovog člana treće lice može podnijeti do dana prodaje stvari na koje se potraživanje trećeg lica odnosi, odnosno do dana prenosa tih stvari u imovinu Republike.

(4) Prodaja ili prenos stvari u imovinu Republike, u slučaju iz stava 1. ovog člana odgađa se do okončanja postupka po zahtjevu za njihovo izuzimanje iz predmeta prinudne naplate.

Popis pokretnih stvari Član 63.

(1) Poreski izvršilac ovlašten je da radi sastavljanja popisa pokretnih stvari u cilju njihove zapljene, uđe na zemljište i u prostorije u kojima poreski obveznik obavlja svoju poslovnu djelatnost.

(2) Poreski izvršilac ima obavezu da se prilikom ulaska na zemljište ili u poslovne prostorije poreskog obveznika legitimiše i poreskom obvezniku da na uvid akt kojim se nalaže sastavljanje popisa pokretnih stvari i njihova zapljena.

(3) Ako poreski obveznik ne dozvoli poreskom izvršiocu da uđe u stan ili drugu prostoriju radi vršenja popisa, procjene i zapljene pokretnih stvari koje se nalaze u stanu ili drugoj prostoriji, Poreska uprava podnosi zahtjev nadležnom sudu za donošenje rješenja kojim se poreskom izvršiocu dozvoljava ulazak u stan ili druge prostorije protiv volje njihovog držaoca.

(4) Uz zahtjev iz stava 3. ovog člana prilaže se izvršno rješenje Poreske uprave iz čl. 40. i 54. stav 4. ovog zakona.

(5) Popis pokretnih stvari iz stava 1. ovog člana sprovodi se u prisustvu dva punoljetna svjedoka.

(6) Prednost u popisu i pljenidbi imaju stvari koje se najlakše mogu unovčiti.

Procjena pokretnih stvari

Član 64.

(1) Procjenu popisanih stvari vrši poreski izvršilac tokom popisa u skladu sa odredbama pravilnika kojim se uređuju uslovi i postupak vršenja procjene i zapljene pokretne imovine u postupku prinudne naplate koji donosi ministar na prijedlog direktora Poreske uprave.

(2) Poreska uprava može odrediti drugo stručno lice kao procjenitelja ili pribaviti izvještaj o cijeni stvari od stručnih institucija ili organizacija.

(3) Popisana pokretna stvar oduzima se od poreskog obveznika u trenutku popisa.

(4) O izvršenom popisu, zapljeni i procjeni sastavlja se zapisnik.

(5) Zapisnik iz stava 4. ovog člana dostavlja se poreskom obvezniku.

(6) Na zapisnik iz stava 4. ovog člana poreski obveznik može izjaviti prigovor u roku od tri dana od dana dostavljanja zapisnika.

(7) Postupak prinudne naplate odgađa se do donošenja rješenja po prigovoru.

(8) Žalba protiv rješenja iz stava 7. ovog člana ne odgađa njegovo izvršenje.

(9) Zapljena pokretnih stvari vrši se uz asistenciju ovlašćenih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova.

Prodaja pokretnih stvari

Član 65.

(1) Pokretne stvari prodaju se usmenim javnim nadmetanjem (u daljem tekstu: licitacija), u kojem učestvuju najmanje dva ponuđača, a u slučajevima predviđenim ovim zakonom, neposrednom pogodbom između kupca i Poreske uprave, o čemu se donosi zaključak.

(2) Pokretne stvari prodaju se u viđenom stanju.

(3) Ako je pokretna stvar podložna kvarenju ili ako njeno čuvanje iziskuje velike troškove, Poreska uprava tu stvar prodaje neposrednom pogodbom, bez odgađanja, po cijeni koja ne može biti niža od 50% procijenjene vrijednosti stvari.

(4) Oglašavanje prodaje zaplijenjenih pokretnih stvari vrši se najkasnije u roku od tri dana od dana izvršene procjene njihove vrijednosti najmanje u jednom dnevnom listu koji se distribuira na teritoriji cijele Republike, i na internet-stranici Poreske uprave.

(5) Poreski obveznik, lica zaposlena u Poreskoj upravi i sa njima povezana lica ne mogu biti kupci stvari iz stava 1. ovog člana.

Licitaciona cijena Član 66.

(1) Na prvoj licitaciji, pokretna stvar se ne može prodati po cijeni nižoj od 75% procijenjene vrijednosti, a početna cijena je u visini procijenjene vrijednosti imovine.

(2) U slučaju da se pokretna stvar ne proda na prvoj licitaciji, određuje se i zakazuje druga, najkasnije u roku od osam dana od dana održavanja prve licitacije.

(3) Na drugoj licitaciji pokretna stvar se ne može prodati po cijeni nižoj od 50% utvrđene procijenjene vrijednosti.

(4) Ako pokretna stvar ne bude prodana i na drugoj licitaciji, određuje se treća licitacija najkasnije u roku od osam dana od održavanja druge licitacije.

(5) Na trećoj licitaciji pokretna stvar ne može se prodati po cijeni nižoj od jedne trećine procijenjene vrijednosti pokretne stvari.

Prenos nakon prodaje pokretnih stvari Član 67.

(1) Nakon prodaje zaplijenjenih stvari, Poreska uprava će kupcu poslije izvršene uplate iznosa za koji mu je pokretna stvar prodana, izdati potvrdu o prodaji stvari kojim se kupcu potvrđuje da je na njega preneseno pravo svojine i da je pravni osnov sticanja prava svojine kupovina stvari u postupku prinudne naplate poreza.

(2) Postupak prodaje zaplijenjenih stvari prekida se kada postignuta cijena dostigne visinu dugovane poreske obaveze, a preostale stvari vraćaju se poreskom obvezniku.

(3) Ako prodaja zaplijenjenih stvari nije uspjela posredstvom licitacije, kao i neposrednom pogodbom, stvari se rješenjem Poreske uprave prenose u svojinu Republike.

(4) O održanim licitacijama i o prodaji zaplijenjenih stvari neposrednom pogodbom sastavlja se zapisnik.

Prenos stvari na Republiku Član 68.

U slučaju prenosa pokretnih stvari u svojinu Republike u svrhu izmirenja poreskih obaveza, poreska obaveza koja je bila predmet prinudne naplate smatra se izmirenom u iznosu od jedne trećine od procijenjene vrijednosti stvari.

Nesolventnost poreskog obveznika Član 69.

(1) Kada se u postupku prinudne naplate utvrdi da poreski obveznik nema imovinu iz koje se poreski dug prinudnom naplatom može namiriti, odnosno da mu je imovina koja se predaje Republici po vrijednosti manja od poreskog duga, Poreska uprava će rješenjem konstatovati njegovu privremenu nesolventnost.

(2) Nesolventnost iz stava 1. ovog člana podliježe reviziji najmanje u roku od godinu dana od donošenja rješenja, a ako poreski obveznik naknadno postane solventan,

Poreska uprava ukida rješenje o proglašenoj nesolventnosti i nastavlja postupak prinudne naplate.

IX DRUGI NAČINI PRESTANKA PORESKE OBAVEZE

Zastarjelost utvrđivanja i naplate poreskih obaveza Član 70.

(1) Utvrđivanje poreske obaveze, rješenjem Poreske uprave može se izvršiti u roku od pet godina od dana podnošenja poreske prijave, odnosno od dana dospjeća poreske obaveze, računajući od dana koji je kasnije nastupio.

(2) Zahtjev za uračunavanje preplate obaveze u ispunjenje buduće obaveze ili za povrat preplaćene obaveze može se podnijeti u roku od tri godine od dana prijema obavještenja o preplati poreskih obaveza.

(3) Utvrđena obaveza može se naplatiti prinudno ili sudskim putem, ako su mjere prinudne naplate preduzete, ili sudski postupak pokrenut u roku od tri godine od dana dospjelosti za plaćanje prijavljene poreske obaveze ili izvršnosti rješenja za plaćanje poreza.

(4) Ako se poreskom obvezniku odobri odgađanje plaćanja za ispunjenje poreske obaveze, rok za naplatu ne teče za period za koji je odgođeno ispunjenje poreske obaveze.

Zastarjelost prema trećim licima i zastarjelost povrata preplate Član 71.

Rokovi zastarjelosti iz člana 70. st. 1. i 3. ovog zakona primjenjuju se i na lica koja su odgovorna za obaveze poreskog obveznika, a rok iz stava 2. istog člana na obveznika povrata preplate poreskih obaveza.

Prekid zastarjelosti i apsolutna zastarjelost Član 72.

(1) Zastarjelost prava na prinudnu naplatu poreskih obaveza prekida se svakom radnjom Poreske uprave preduzetom protiv poreskog dužnika radi obezbjeđenja ili naplate poreza i sporednih poreskih davanja.

(2) Poslije prekida, zastarjelost počinje da teče iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastarjelost.

(3) Zastarijevanje koje počinje da teče iznova poslije prekida navršava se kad istekne onoliko vremena koliko je ovim zakonom određeno za zastarijevanje prava na naplatu obaveze.

(4) Pravo Poreske uprave na naplatu poreskih obaveza u svakom slučaju zastarijeva istekom roka od šest godina od dana dospjelosti za plaćanje prijavljene poreske obaveze ili izvršnosti rješenja za plaćanje.

(5) Izuzetno od rokova zastarjelosti propisanih ovim zakonom, pravo Poreske uprave na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva.

Uračunavanje vremena prethodnika
Član 73.

U vrijeme zastarjelosti računa se i vrijeme koje je proteklo u korist prethodnika poreskog obveznika, odnosno prethodnika lica odgovornog za obaveze poreskog obveznika ili prethodnika obveznika povrata poreske obaveze.

Utvrđivanje zastarjelosti po službenoj dužnosti
Član 74.

(1) Službena lica koja vode prvostepeni i drugostepeni poreski postupak dužna su da na zastarijevanje paze po službenoj dužnosti.

(2) U slučaju da se utvrdi da je nastupila zastarjelost određenih obaveza, Poreska uprava te obaveze otpisuje u cijelosti.

Obavještenje o preplati poreskih obaveza
Član 75.

(1) Poreskog obveznika koji je preplatio svoju obavezu, Poreska uprava obavještava o preplati najkasnije u roku od 30 dana od dana uplate iznosa poreza koji predstavlja preplatu.

(2) U obavještenju se navodi ukupan iznos preplate, iznos preplate kojim se može izmiriti druga obaveza i iznos preplate kojim se može izmiriti buduća obaveza ili preplaćeni iznos vratiti obvezniku.

Automatsko izmirenje iznosom preplate
Član 76.

(1) U slučaju da se utvrdi da postoje druge neizmirene obaveze poreskog obveznika, iznosom preplate će se automatski izmiriti njegove druge dospjele obaveze, a poreski obveznik će o toj činjenici biti obaviješten.

(2) Druga obaveza koja je izmirena iznosom preplate u skladu sa stavom 1. ovog člana smatra se plaćenim na dan uplate koja je rezultirala preplatom.

(3) Ako je druga poreska obaveza veća od iznosa preplate, onda se namirenje te poreske obaveze vrši na način propisan članom 45. ovog zakona.

Povrat preplaćenog iznosa poreskih obaveza
Član 77.

(1) Ako je iznos preplate kojim se izmiruje druga obaveza poreskog obveznika veći od te obaveze, obveznik će moći iskoristiti razliku preplate za izmirivanje budućih obaveza ili će se izvršiti povrat razlike preplate.

(2) O zahtjevu za povrat preplate u smislu stava 1. ovog člana Poreska uprava je dužna da odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

X PORESKA KONTROLA

Pojam poreske kontrole

Član 78.

Poreska kontrola je postupak provjere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti prijavljivanja i plaćanja poreske obaveze, koji vrše ovlaštena službena lica u Poreskoj upravi.

Inspektori Poreske uprave

Član 79.

(1) Ovlaštena službena lica u Poreskoj upravi su inspektori Poreske uprave koji su dužni da posjeduju službenu legitimaciju i značku i poreski izvršioc koji posjeduju službenu legitimaciju čiji izgled i način izdavanja propisuje direktor Poreske uprave uz saglasnost ministra.

(2) Na radnopravni status inspektora primjenjuju se opšti propisi kojima se uređuje radnopravni status državnih službenika u republičkim organima uprave Republike.

(3) Poslove inspektora može obavljati lice koje osim opštih i posebnih uslova neophodnih za zasnivanje radnog odnosa u republičkom organu uprave na radnom mjestu državnog službenika, ima i najmanje:

- a) dvije godine iskustva u struci ili jednu godinu iskustva na inspekcijskim poslovima za zvanje mlađeg inspektora,
- b) tri godine iskustva u struci i dvije godine iskustva na inspekcijskim poslovima za zvanje inspektora i
- v) četiri godine iskustva u struci i tri godine iskustva na inspekcijskim poslovima za zvanje višeg inspektora.

(4) Osim slučajeva iz člana 6. stav 2. ovog zakona, inspektor Poreske uprave odgovoran je za težu povredu radnih dužnosti u slučaju kada ne preduzme mjere ili radnje koje je dužan da preduzme prilikom vršenja inspekcijskog nadzora.

Prava i obaveze inspektora

Član 80.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektori Poreske uprave imaju pravo i obavezu da:

- a) pregledaju poslovne prostorije u kojima se nalaze ili se pretpostavlja da se nalaze, knjige i evidencije ili drugi predmeti potrebni za sprovođenje i izvršenje poreskih propisa, te da pregledaju knjige i evidencije,
- b) zaplijene, na način propisan zakonom, fotokopije knjiga i evidencija ili druge predmete potrebne za sprovođenje i izvršavanje poreskih zakona,
- v) saslušaju stranke i svjedoke u postupku,
- g) nalažu preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji, odnosno zabrane vršenje određenih radnji, s ciljem potpunijeg utvrđivanja činjeničnog stanja i obezbjeđenja naplate poreskih obaveza,

- d) najave kod subjekta nadzora obavljanje inspekcijskog pregleda, osim ako bi najava umanjila uspješnost inspekcijskog nadzora,
- đ) legitimišu se subjektu nadzora, odnosno odgovornom ili drugom ovlašćenom licu subjekta nadzora,
- e) ukažu subjektu nadzora na prava koja može da koristi u postupku inspekcijskog pregleda,
- ž) o izvršenom inspekcijskom pregledu sačine zapisnik,
- z) za privremeno ili trajno oduzetu dokumentaciju, predmete i druge stvari izdaju potvrdu o oduzimanju i
- i) preduzimaju i druge mjere i radnje za koje su ovlašćeni drugim zakonskim propisima.

Vrste poreske kontrole Član 81.

(1) U postupku poreske kontrole Poreska uprava obavlja kontrolu u službenim prostorijama (u daljem tekstu: kancelarijska kontrola) ili terensku kontrolu.

(2) Kancelarijska kontrola traje najduže pet radnih dana od dana počinjanja određenog u nalogu za kontrolu.

(3) Terenska kontrola traje najduže 15 radnih dana od dana počinjanja, koji se određuje nalogom za pojedinačnu kontrolu, a izuzetno može se produžiti za dodatnih deset radnih dana o čemu odlučuje rukovodilac organizacione jedinice Poreske uprave u čijoj nadležnosti je kontrolisani poreski obveznik.

(4) Uslove i način vršenja kontrola propisuje pravilnikom direktor Poreske uprave uz saglasnost ministra.

Plan poreskih kontrola Član 82.

(1) Poreska kontrola vrši se na osnovu godišnjeg i mjesečnog plana, odnosno vanrednog plana, koji donosi direktor Poreske uprave, a koji je zasnovan na procjeni rizika poreskog obveznika.

(2) Pri utvrđivanju plana iz stava 1. ovog člana, vrši se i procjena uticaja poreske kontrole na efikasnost naplate poreza u određenim djelatnostima.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, ministar može zahtijevati od direktora Poreske uprave donošenje vanrednog plana kontrole u slučaju da postoje pretpostavke koje upućuju na povećan obim izbjegavanja plaćanja poreskih obaveza.

Kancelarijska poreska kontrola Član 83.

(1) Kancelarijska kontrola predstavlja skup radnji kojima Poreska uprava provjerava tačnost, potpunost i usklađenost sa zakonom, odnosno drugim propisom podataka iskazanih u poreskoj prijavi, računovodstvenim i drugim izvještajima poreskog obveznika.

(2) Kancelarijsku kontrolu vrši poreski inspektor u prostorijama Poreske uprave, na osnovu naloga za kontrolu.

(3) Ako se u postupku kancelarijske kontrole utvrdi da postoje nepravilnosti prilikom utvrđivanja i plaćanja poreskih obaveza, inspektor će o tome sačiniti zapisnik.

(4) Poreski obveznik ima pravo da u roku od tri dana od dana prijema zapisnika o kancelarijskoj kontroli podnese primjedbe na taj zapisnik.

(5) Poreski inspektor dužan je da primjedbe iz stava 4. ovog člana razmotri u roku od tri dana i da o tome sačini dopunu zapisnika.

(6) Na osnovu zapisnika i dopune zapisnika, poreski inspektor bez odgađanja donosi rješenje, a najkasnije u roku od osam dana od dostavljanja zapisnika, odnosno dopune zapisnika poreskom obvezniku.

Obaveze poreskih obveznika u postupku kancelarijske kontrole Član 84.

(1) Poreski obveznik dužan je da na poziv Poreske uprave, neposredno ili posredstvom punomoćnika, učestvuje u postupku kancelarijske kontrole i da pruži tražena objašnjenja i dokumentaciju u roku koji odredi Poreska uprava.

(2) Neodazivanje pozivu iz stava 1. ovog člana ne odgađa postupak kancelarijske kontrole.

Terenska poreska kontrola Član 85.

(1) Terenska kontrola predstavlja skup radnji kojima Poreska uprava provjerava zakonitost i pravilnost ispunjavanja poreskih obaveza od poreskih obveznika.

(2) Terensku kontrolu obavlja poreski inspektor na osnovu naloga za kontrolu.

(3) Poreski obveznik obavještava se o kontroli najkasnije tri dana prije dana počinjanja kontrole.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana direktor Poreske uprave može naložiti kontrolu kojoj će se pristupiti bez najave, ako ocijeni da postoje sumnje da bi se najavljena kontrola mogla na bilo koji način osujetiti, ili ako bi najava kontrole mogla bitno uticati na utvrđivanje i plaćanje poreza.

Mjesto vršenja terenske kontrole Član 86.

(1) Terenska kontrola vrši se u poslovnim prostorijama poreskog obveznika ili na drugom mjestu, zavisno od predmeta kontrole.

(2) Poreski obveznik dužan je da ako se terenska kontrola vrši u njegovim poslovnim prostorijama, obezbijedi odgovarajuće mjesto za rad poreskog inspektora.

(3) Ako ne postoji odgovarajući prostor za vršenje terenske kontrole u poslovnim prostorijama poreskog obveznika, kontrola se može obaviti na drugom mjestu koje odredi Poreska uprava, u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Vrijeme vršenja terenske kontrole
Član 87.

Terenska kontrola obavlja se u toku radnog vremena poreskog obveznika, i Poreske uprave, a izuzetno i po isteku radnog vremena, ako je kontrola počela u toku radnog vremena i ako to nalaže svrha kontrole i ako poreski obveznik na to pristane.

Prava i obaveze poreskih obveznika u postupku terenske kontrole
Član 88.

(1) Poreski obveznik ima pravo i obavezu da učestvuje u utvrđivanju činjeničnog stanja i daje objašnjenja i izjave na zahtjev poreskog inspektora.

(2) Poreski obveznik dužan je da poreskom inspektoru omogući uvid u stanje sirovina, reproduccionog materijala, poluproizvoda, gotovih proizvoda i robe (u daljem tekstu: roba) i opreme, kao i da omogući uvid u poslovne knjige, evidencije i drugu dokumentaciju ili isprave.

(3) Ako nije u mogućnosti da prisustvuje terenskoj kontroli, poreski obveznik će odrediti lice koje, u njegovo ime, izvršava obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Neizvršavanje obaveza iz st. 1. do 3. ovog člana poreskog obveznika ne odgađa vršenje terenske kontrole.

(5) Poreski inspektor može zahtijevati podatke, odnosno uvid u dokumentaciju i od zaposlenih kod poreskog obveznika ili drugih lica.

(6) Poreski inspektor zahtjev iz stava 5. ovog člana saopštava usmeno.

(7) Lica iz stava 5. ovog člana dužna su da podatke kojima raspolažu, odnosno dokumentaciju učine dostupnim poreskom inspektoru.

Zapisnik o izvršenoj terenskoj kontroli
Član 89.

(1) Poreski inspektor sastavlja zapisnik o terenskoj kontroli čije stranice moraju biti označene rednim brojem, a svaka pojedinačno potpisana od poreskog inspektora i poreskog obveznika.

(2) U zapisnik iz stava 1. ovog člana moraju se jasno i nedvosmisleno unijeti utvrđene činjenice u postupku kontrole, sprovedeni dokazi, razlozi utvrđivanja poreskih obaveza, kao i svi drugi relevantni podaci i radnje koje su izvršene u postupku terenske kontrole.

(3) Zapisnik o terenskoj kontroli dostavlja se poreskom obvezniku, u roku od tri dana od dana završetka kontrole na koji poreski obveznik ima pravo primjedaba u roku od tri dana od dana prijema zapisnika.

(4) Ako su u primjedbama izneseni novi dokazi i činjenice, zbog kojih bi trebalo promijeniti činjenično stanje utvrđeno u zapisniku ili izmijeniti ranije nalaze, poreski inspektor će o takvim dokazima i činjenicama ili o novim nalazima sastaviti dopunu zapisnika.

Utvrđivanje poreskih obaveza rješenjem Poreske uprave
Član 90.

(1) Ako se u postupku terenske kontrole utvrdi da poreski obveznik nije primijenio, ili nije pravilno primijenio propise prilikom utvrđivanja poreske obaveze koje obveznik sam vrši, na osnovu stanja utvrđenog u zapisniku, odnosno dopuni zapisnika, donosi se rješenje za plaćanje utvrđenih poreskih obaveza iz člana 40. ovog zakona.

(2) Poreski inspektor donosi rješenje iz stava 1. ovog člana u roku od osam dana od dana dostavljanja zapisnika, odnosno dopune zapisnika o terenskoj kontroli.

(3) Na dalji postupak po rješenju iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe čl. 54. do 70. ovog zakona.

XI POSTUPAK PO PRAVNOM LIJEKU

Žalba na rješenje Poreske uprave
Član 91.

(1) Protiv rješenja Poreske uprave može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(2) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja za plaćanje prijavljenih obaveza i rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza, a izvršenje drugih rješenja ne zadržava samo kada je to ovim zakonom propisano.

Drugostepeni postupak
Član 92.

(1) O žalbi na rješenje Poreske uprave odlučuje Ministarstvo u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje opšti upravni postupak.

(2) Žalba se izjavljuje Ministarstvu posredstvom prvostepenog organa, u skladu sa propisom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

XII NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Upravni nadzor
Član 93.

Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo.

Prekršaji poreskog obveznika pravnog lica
Član 94.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj poreski obveznik, pravno lice ili drugi subjekt ako:

a) se ne registruje u Poreskoj upravi ili ako se ne registruje u roku i na način propisan za registraciju poreskih obveznika u Poreskoj upravi ili ne prijavi

- Poreskoj upravi promjenu podataka u vezi sa upisom u registar kod Poreske uprave (član 14. tačka a) i član 17. stav 4),
- b) ne podnese poresku prijavu ili ne podnese poresku prijavu na način i u roku koji je propisan poreskim propisima (član 14. tačka v),
- v) ne vodi poslovne knjige i evidencije u skladu sa poreskim propisima (član 14. tačka đ),
- g) ne dozvoli poreskom izvršiocu da uđe u prostorije u kojima poreski obveznik obavlja svoju poslovnu djelatnost, a radi vršenja popisa i zapljene pokretnih stvari u postupku prinudne naplate poreskih obaveza (član 63. stav 1),
- d) ne učestvuje na poziv Poreske uprave u postupku kancelarijske kontrole, ne pruži tražena objašnjenja ili dostavi na zahtjev inspektora svu dokumentaciju koja je potrebna za sprovođenje kancelarijske kontrole (član 14. tačka j) i član 84. stav 1),
- đ) ne učestvuje na poziv Poreske uprave u postupku terenske kontrole, ne pruži tražena objašnjenja ili ne dostavi na zahtjev inspektora svu dokumentaciju koja je potrebna za sprovođenje kancelarijske kontrole (član 14. tačka j) i član 88. st 1. i 2),
- e) ne omogući poreskom inspektoru odgovarajuće mjesto za vršenje terenske kontrole (član 86. stav 2) i
- ž) ometa službenike Poreske uprave u sprovođenju zakonom utvrđenih dužnosti (član 14. tačka k).
- (2) Novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaji poreskog obveznika fizičkog lica Član 95.

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM kazniće se za prekršaj iz člana 94. stav 1. poreski obveznik, fizičko lice – preduzetnik.
- (2) Novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM kazniće se za prekršaj iz člana 94. stav 1. t. a), b) i d) poreski obveznik, fizičko lice.

Prekršaj obaveze prijaviljanja, obračuna i plaćanja poreskih obaveza Član 96.

Novčanom kaznom u iznosu od 20% od utvrđene obaveze kazniće se za prekršaj poreski obveznik koji ne prijavi i ne obračuna poresku obavezu (član 14. t. v) i g).

Prekršaj banke Član 97.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 KM kazniće se banka, ako:
- a) otvori račun za poreskog obveznika bez dostavljene potvrde o registraciji od Poreske uprave (član 29),
- b) ne izvrši blokadu računa poreskog obveznika po dostavljanju zaključka o uspostavljanju privremene mjere obezbjeđenja od Poreske uprave (član 46. stav 3.

tačka v) i

v) ne izvršava prenos sredstava po nalogu Poreske uprave u postupku prinudne naplate (član 44. st. 3. i 4, član 60. tačka b) i član 61. stav 2).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice banke.

Prekršaji drugih odgovornih lica

Član 98.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

a) ne izvrši prenos potraživanja prema svom dužniku na račun prinudne naplate u postupku prinudne naplate protiv njegovog dužnika, po nalogu Poreske uprave (član 60. tačka v),

b) ne izvrši prodaju i prenos iznosa ostvarenog prodajom hartija od vrijednosti po nalogu Poreske uprave (član 60. tačka g) i

v) ne isporuči donosiocu rješenja o prenosu potraživanja potraživanu robu i druge stvari Poreskoj upravi po nalogu Poreske uprave (član 60. tačka đ).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana fizičko lice.

Prekršaji organa nadležnih za registre

Član 99.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se organ nadležan za upis u odgovarajući registar lica koja obavljaju privrednu djelatnost, odnosno koji vodi matične evidencije i evidenciju prebivališta fizičkog lica, ako ne prijavi ili ne prijavi u roku Poreskoj upravi svaku promjenu u evidencijama ili registrima za koje su nadležni (član 28. st. 1. i 2).

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.

U slučaju da je do dana stupanja na snagu ovog zakona Poreska uprava donijela prvostepeni poreski akt, postupak po tom aktu će se završiti prema odredbama Zakona o Poreskoj upravi koji je bio na snazi u vrijeme donošenja poreskog akta.

Član 101.

Sporazumi i rješenja o načinu ispunjenja dospjelih poreskih obaveza, zaključeni i doneseni do stupanja na snagu ovog zakona, izvršiće se prema odredbama Zakona o Poreskoj upravi koji je bio na snazi u vrijeme zaključivanja sporazuma ili donošenja rješenja.

Član 102.

Ako su poreske obaveze utvrđene, odnosno naložene rješenjem Poreske uprave koje je postalo izvršno prije stupanja na snagu ovog zakona, u odnosu na te obaveze primjenjuju se rokovi o zastarjelosti za naplatu određeni Zakonom o Poreskoj upravi koji je bio na snazi u vrijeme nastupanja izvršnosti rješenja, odnosno u vrijeme kada je rok zastarjelosti za njihovu naplatu počeo da teče.

Član 103.

(1) U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona Vlada će donijeti Uredbu o uslovima, načinu i postupku odgađanja poreskih obaveza iz člana 48. stav 10. ovog zakona i imenovati članove Odbora za poreska pitanja iz člana 13. ovog zakona.

(2) U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ministar će donijeti:

- a) Pravilnik o formi, sadržaju, načinu i uslovima izrade i objavljivanja izvještaja o radu Poreske uprave Republike Srpske (član 7. tačka 1),
- b) Pravilnik o načinu i postupku formiranja baze podataka i kategorizacije rizičnih uplatioca doprinosa u Jedinistvenom sistemu (član 10. stav 9),
- v) Pravilnik o uslovima i načinu registracije identifikacije poreskih obveznika (član 28. stav 3) i
- g) Pravilnik o uslovima i postupku vršenja procjene i zapljene pokretnih stvari u postupku prinudne naplate (član 64. stav 1).

(3) U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, direktor Poreske uprave će donijeti:

- a) Pravilnik o postupku i načinu podnošenja poreskih prijava (član 30. stav 4) i
- b) Pravilnik o uslovima i načinu vršenja inspeksijske kontrole (član 81. stav 4).

(4) Do donošenja akta iz st. 1. i 2. ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o Poreskoj upravi ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 104.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Poreskoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 51/01, 74/04, 2/05, 96/05, 75/06, 112/07 – Prečišćeni tekst, 22/08 i 34/09).

Član 105.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2012. godine.

Broj: 01-1415/11

Datum: 23. septembar 2011. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić